

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **V., a. s., M.**, IČO: X. (predtým S., a. s.), proti povinnému: **S., s. r. o., naposledy so sídlom J.**, IČO: X., o vymoženie **246,70 eur s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 49Er 3446/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 24. februára 2012 č. k. 12 CoE 265/2011-29 takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Oprávnenému náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II uznesením z 4. júla 2011, č. k. 49Er 3446/2006-8 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Zároveň zaviazal oprávneného nahradiť poverenému súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. K. M. trovy exekúcie v sume 44,53 eur.

V odôvodnení súd uviedol, že na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zo dňa 4. decembra 2006 bolo súdnemu exekútorovi dňa 18. decembra 2006 udelené poverenie na vykonanie exekúcie č. 5803 037862. Dňa 17. júna 2011 podal súdny exekútor podnet na zastavenie exekúcie z dôvodu výmazu povinného z obchodného registra bez právneho nástupcu. Podľa zistení súdu prvého stupňa došlo dňa 16. januára 2009 k výmazu povinného z obchodného registra, teda povinný stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Vzhľadom na túto skutočnosť súd prvého stupňa exekúciu zastavil podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). Na náhradu trov exekúcie vo výške 44,53 eur zaviazal oprávneného podľa ust. § 203 ods. 2 Exekučného poriadku s použitím analógie.

Krajský súd v Košiciach, konajúci o odvolaní oprávneného proti výroku o trovách exekúcie, uznesením z 24. februára 2012, č. k. 12 CoE 265/2011-29 zmenil uznesenie prvostupňového súdu vo výroku o trovách tak, že súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Účastníkom nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že posudzované exekučné konanie sa začalo dňa 11. decembra 2006, kedy bol súdnemu exekútorovi doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie (§ 36 ods. 2 Exekučného poriadku). Po začatí exekučného konania došlo dňa 16. januára 2009 k výmazu povinného z Obchodného registra Okresného súdu Košice I na základe uznesenia súdu o zrušení obchodnej spoločnosti bez likvidácie podľa § 68 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka z dôvodov podľa § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka, teda povinný zanikol ako subjekt práva bez právneho nástupcu, čo bolo dôvodom zastavenia predmetnej exekúcie.

Odvolací súd poukázal na ust. § 196, § 197 ods. 1 a § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a uviedol, že z ust. § 197 ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva, že je pravidlom, že trovy exekúcie znáša alebo uhrádza povinný, pokiaľ nenastane výnimočná situácia, že ich nahrádza oprávnený. Takúto situáciu predpokladá ust. § 203 Exekučného poriadku.

Odvolací súd ďalej uviedol, že v posudzovanom prípade bola exekúcia zastavená z dôvodu straty spôsobilosti povinného byť účastníkom konania a mal za to, že v danej situácii oprávnenému nemožno pričítať vinu na zastavení exekúcie, nakoľko v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie, ani počas exekúcie nemohol predpokladať, že v priebehu exekúcie dôjde k zániku povinného. Pre zaviazanie oprávneného na náhradu trov exekúcie ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku predpokladá, že dôjde k zastaveniu exekúcie, že existuje zavinenie oprávneného a že je daná príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie. Tieto zákonné predpoklady neboli podľa odvolacieho súdu splnené, preto nemožno oprávneného zaviazať na náhradu trov exekúcie z dôvodu, že svojím konaním zaviniť zastavenie exekúcie.

Odvolací súd ďalej v odôvodnení uviedol, že nemožno uvažovať ani o nemajetnosti povinného ako o dôvode pre zastavenie exekúcie (§ 203 ods. 2 exekučného poriadku). Bezprostredným dôvodom pre zastavenie exekúcie bolo zrušenie povinného bez likvidácie

a následný výmaz z obchodného registra. Aj keď vydaniu rozhodnutia o zrušení spoločnosti bez likvidácie podľa ust. § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka predchádza zistenie, že táto nemá žiaden obchodný majetok, toto zistenie nebolo výsledkom činnosti súdneho exekútora, ale registrového súdu. Odvolací súd poukázal aj na to, že odo dňa vydania poverenia na vykonanie exekúcie (18. december 2006) do dňa výmazu povinného z obchodného registra (16. január 2009) mal súdny exekútor dostatok času, aby zistil nemajetnosť povinného a podal o tom správu oprávnenému, resp. súdu podnet na zastavenie exekúcie. Súdny exekútor však túto skutočnosť nezistil, resp. nepodal podnet na zastavenie exekúcie, preto možno dôvodne pochybovať o účelnosti ním vykonaných úkonov exekučnej činnosti. Zároveň nemožno uvažovať o zaviazaní oprávneného na náhradu trov exekúcie podľa ust. § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, teda z dôvodu, že exekúcia bola zastavená pre nemajetnosť povinného, nakoľko bezprostredným dôvodom zastavenia exekúcie bola strata spôsobilosti povinného byť účastníkom konania.

Odvolací súd mal za to, že nie sú dané zákonné dôvody na zviazanie oprávneného na náhradu trov exekúcie. Poukázal aj na to, že v danom prípade by nebolo spravodlivé oprávnenému, ktorý sa domáha vymoženia svojho priznaného práva exekúciou, uložiť povinnosť zaplatiť ešte aj trovy bezúspešnej exekúcie len preto, že niet iného subjektu, ktorý by súdnemu exekútorovi trovy exekúcie nahradil.

Odvolací súd uzavrel, že nakoľko nie sú dané dôvody na zviazanie oprávneného na náhradu trov exekúcie podľa ust. § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku a zároveň povinného, ktorý zanikol, nemožno zviazať na náhradu trov exekúcie, neexistuje subjekt, ktorému by bolo možné uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie povereného súdneho exekútora a je potrebné vysloviť, že tomuto náhrada trov exekúcie nepatrí.

Odvolací súd poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 27/08 z 24. januára 2008 a na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 28. júna 2011 č. 23360/08 a č. 31303/08 (by K. Mihal against Slovakia).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Uviedol, že tak robí na podnet súdneho exekútora, pretože

napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a právom chránených záujmov účastníka, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Navrhol napadnuté uznesenie (uznesenie odvolacieho súdu), ktorým súdnemu exekútorovi nebola priznaná náhrada trov exekúcie, zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Mimoriadny opravný prostriedok odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. tvrdiac, že súdy vec nesprávne posúdili po právnej stránke.

V mimoriadnom dovolaní poukázal generálny prokurátor na ust. § 1, § 2 a § 3 O. s. p.; ust. § 196, § 200 ods. 1, § 57 ods. 1 písm. g/, § 57 ods. 1 písm. h/, § 203 ods. 1 veta prvá, § 203 ods. 2 Exekučného poriadku a poukázal aj na to, že pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ust. § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor poukázal aj na to, že súd šetrením zistil, že povinný bol ku dňu 16. januára 2009 vymazaný z obchodného registra z dôvodu rozhodnutia súdu o zrušení obchodnej spoločnosti bez likvidácie podľa § 68 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka z dôvodov podľa § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka. Predpokladom takéhoto rozhodnutia bol nedostatok majetku dlžníka, čo súd zisťuje v zmysle § 68 ods. 7 a 8 Obchodného zákonníka. Z tohto rozhodnutia súdu teda vyplýva, že povinný nemal obchodný majetok, ktorý by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora. Preto bol ex offo vymazaný z obchodného registra bez likvidácie, v dôsledku čoho stratil aj spôsobilosť na právne úkony.

Keďže sa tak stalo v priebehu exekučného konania, za týchto skutkových okolností mal exekučný súd konanie zastaviť správne z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku), a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre zastavenie exekúcie bolo nesprávne (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3M Cdo 10/2011). Následne krajský súd nesprávne rozhodol o trovách exekúcie, ktoré je povinný znášať oprávnený, aj keď zastavenie exekúcie nezavinil, pokiaľ je exekučné konanie zastavené pre nemajetnosť povinného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vady v zmysle § 237 O. s. p. a tzv. iné vady generálny prokurátor nenamietal, a tieto ani v konaní o mimoriadnom dovolaní nevyšli najavo.

V mimoriadnom dovolaní sa ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.) z dôvodu, že v predmetnej veci nebol aplikovaný § 203 ods. 2 Exekučného poriadku a súdnemu exekútorovi nebola priznaná náhrada trov exekúcie.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danej veci odvolací súd vyslovil názor, že nie sú dané dôvody na zaviazanie oprávneného na náhradu trov exekúcie podľa ust. § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku a zároveň povinného, ktorý zanikol, nemožno zaviazať na náhradu trov exekúcie, neexistuje subjekt, ktorému by bolo možné uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie povereného súdneho exekútora a vyslovil, že tomuto náhrada trov nepatrí. Naopak generálny prokurátor zastáva názor, že v danej veci mal byť použitý § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, a teda, že trovy exekúcie je povinný znášať oprávnený aj keď zastavenie exekúcie nezavinil, pokiaľ je exekučné konanie zastavené pre nemajetnosť povinného. S týmto názorom však Najvyšší súd Slovenskej republiky nesúhlasí.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhradza povinný.

Podľa § 197 ods. 2 Exekučného poriadku, exekútor môže požadovať od oprávneného primeraný preddavok na odmenu a náhradu hotových výdavkov.

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia Exekučného poriadku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. V danom prípade súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať (ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku). Odvolací súd správne zmenil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách, ktorým súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Rovnako odvolací súd správne v odôvodnení uviedol, že exekúcia bola zastavená z dôvodu straty spôsobilosti povinného byť účastníkom konania,

a teda v danej situácii nemožno oprávnenému pričítať vinu na zastavení exekúcie, nakoľko v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie ani počas exekúcie nemohol predpokladať, že v jej priebehu dôjde k zániku povinného. Rovnako správne je konštatovanie odvolacieho súdu, že nemožno uvažovať ani o nemajetnosti povinného ako o dôvode pre zastavenie exekúcie (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku), nakoľko dôvodom pre zastavenie exekúcie bolo zrušenie povinného bez likvidácie a následný výmaz z obchodného registra. Najvyšší súd Slovenskej republiky súhlasí aj s názorom odvolacieho súdu, že súdny exekútor mal dostatok času (odo dňa vydania poverenia na vykonanie exekúcie – 18. december 2006, do dňa výmazu povinného z obchodného registra – 16. január 2009), aby zistil nemajetnosť povinného a podal o tom správu oprávnenému, resp. súdu podnet na zastavenie exekúcie. Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu dodáva, že by nebolo správne ani spravodlivé, aby nečinnosť súdneho exekútora bola pričítaná na ťarchu oprávneného, ktorý zastavenie exekúcie ani prietľahy nezavinil. Okrem toho, Exekučný poriadok umožňuje súdnemu exekútorovi požadovať od oprávneného primeraný preddavok na odmenu a na náhradu hotových výdavkov (ust. § 197 ods. 2 Exekučného poriadku), pričom v praxi je zaplatenie preddavku pravidlom, okrem prípadu, ak exekútor usúdi, že ide o dôvod osobitného zreteľa umožňujúci nezaplatenie preddavku. Z danej situácie však nevyplýva, že by išlo o takýto dôvod hodný osobitného zreteľa.

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je nepochybne aj nárok na náhradu trov konania. Hoci súdny exekútor má zákonný nárok na úhradu trov, nemusí to bezpodmienečne znamenať, že tieto trovy aj v každom prípade reálne vymôže (II. ÚS 272/08).

Výklad a použitie § 203 Exekučného poriadku nie je v rozpore s účelom a cieľom tohto ustanovenia, ktoré vo svojom texte nesporne obsahuje aj zákonnú možnosť nepriznať náhradu trov zastavenej exekúcie (m. m. II. ÚS 12/05).

Z uvedených dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, a preto mimoriadne dovolanie smerujúce proti uzneseniu krajského súdu zamietol (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 1 O. s. p.).

V dovolacom konaní úspešnému oprávnenému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti súdnemu exekútorovi, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania a ktorý úspech nemal (§ 148a ods. 2 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich náhradu (§ 151 ods. 1 O. s. p. s použitím § 243i ods. 2 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. júna 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová